

Spordikoolituse ja –Teabe Sihtasutuse arengukava aastateks 2021 - 2024

Sisukord

1. Sissejuhatus	3
2. Arengukava koostamise eesmärk	3
3. Arengukava ülesehitus	4
4. Spordikoolituse hetkeseis ja võimalused	5
5. Spordialaste andmete kogumine ja töötlemine – Eesti Spordiregister	6
6. Informatsioon ja uuringud spordis	7
7. SWOT analüüsid	8
8. Missioon, visioon, põhiväärtused	11
9. Üldeesmärk	11
10. Tegevuseesmärgid, prioriteetsed tegevused, indikaatorid	12
11. Võtmeindikaatorid ja mõõdikud	16
12. Arengukava muutmise ja uuendamise kord	16

1. Sissejuhatus

Spordikoolituse ja –Teabe Sihtasutus on Eesti Spordikoolituse Arendamise Sihtasutuse (ühendav sihtasutus) ja Eesti Sporditeabe Sihtasutus (ühendatav sihtasutus) ühinemise teel kujundatud eraõiguslik juriidiline isik. Ühinemisleping sõlmiti 04.04.2007, ühinemisotsus võeti vastu 11.04.2007 ja kanti registrisse 09.08.2007.

Eesti Spordikoolituse Arendamise Sihtasutuse asutajad olid Eesti Vabariik (Haridusministeeriumi kaudu) ja Eesti Olümpiakomitee. Eesti Sporditeabe Sihtasutuse asutaja oli Eesti Olümpiakomitee. Vabariigi Valitsus otsustas 03.12.2020 sihtasutuse nõukogu ja haridusministri ettepanekul kinnitada Spordikoolituse ja –Teabe Sihtasutaja asutajaõiguste teostajaks Haridus- ja Teadusministeeriumi asemel Kultuuriministeeriumi. Alates 01.01.2021 tegutseb sihtasutus Kultuuriministeeriumi valitsemisalas, sihtasutus on riigi valitseva mõju all.

Eesti Spordikoolituse Arendamise Sihtasutuse asutamisel püstitatud esialgsed eesmärgid, mis seonduvad eelkõige Eesti Vabariigi poolt sihtasutusele üle antud Tallinnas Tondi 84 asuvale kinnistule hoonestusõiguse seadmisega ja Otepääl Lipuväljak 4 asuva kinnistu rentimisega ning saadud maksete suunamisega spordikoolituse arengusse, on täidetud. Tondi 84 kinnistu on nõuetekohaselt väljaehitatud.

22.09.2020. a nõustus sihtasutuse nõukogu haridus- ja teadusministri ettepanekuga, millel oli Eesti Olümpiakomitee nõusolek, võõrandada tasuta Eesti Vabariigile Haridus- ja Teadusministeeriumi kaudu järgnevad Spordikoolituse ja –Teabe Sihtasutuse varad: Tallinna linnas Tondi tn 84 kinnistu, Otepää linnas asuv Lipuväljak 14 kinnistu ja Kose vallas Puusepa külas asuv Spordibaasi kinnistu. Asutajaõiguste teostaja tagab saamata maksete eraldamise eelarve kaudu.

Sihtasutusest on aastatega kujunenud spordialase teabe kompetentsikeskus ja spordiorganisatsioonide valitsemisasutuste tugistruktuur. Seetõttu on leitud võimalusi tulude suurendamiseks, et valdkonda tulemuslikumalt toetada. Kompetentsi ja ressursside parimal viisiks kasutamiseks ja lisavahendite kaasamiseks on vaja analüüsida kogemusi ja ideid, valdkonna vajadusi ja võimalusi ning pidevalt uuendada tegevusplaane. Käesolevas arengukavas on koondatud olemasolev teadmine, arvestades sihtasutuse juhtimisel väljatöötatud Eesti spordipoliitika põhialused aastani 2030.

Arengukava tagab sihtasutuse juhtimise järjepidevuse, on eelarve ja tegevusplaanide koostamise aluseks ja on üks olulisemaid instrumente täiendavate vahendite kaasamiseks.

2. Arengukava koostamise eesmärk.

Spordikoolituse ja –Teabe Sihtasutuse arengukava koostamise eesmärgiks on:

1. Sihtasutuse peamiste tegevussuundade ja eesmärkide määratlemine aastateks 2021-2024. Arvesse võetakse reaalseid rahalisi võimalusi ning tegutsemiskeskonnast tulenevaid mõjureid ja muudatusi, kehtivaid poliitikaid ja teisi arengukavasid. Kuigi spordi ja liikumisharrastusega seonduv ei ole teistes arengukavades eraldi esile toodud, on spordi ja liikumisharrastuse ning sellealase koolituse ja tugiteenuste arendamine ning rahastamine oluline eestimaalaste elujõu, heaolu ja elukvaliteedi tagamisel, seda nii inimressursi kui taristu arendamise plaanis.
2. Probleemide määratlemine sihtasutuse poolt osutatavate tugiteenuste valdkondades, sihtasutuse võimaluste väljatoomine probleemide lahendamiseks.
3. Koostöö kavandamine erinevate asutuste ja organisatsioonidega spordikoolituse ja sporditeabe valdkondades tegutsemiseks.
4. Konkreetsete tegevuste ja sekkumisloogika kavandamine eesmärkide elluviimiseks.

3. Arengukava ülesehitus.

Arengukavas eristatakse 3 tasandit:

1. **Strateegiline tasand** - missioon, visioon, põhiväärtused, olulised valdkonnad ja sekkumisloogika, strateegilised eesmärgid. Strateegiliste eesmärkide saavutamist mõõdetakse meetmete rakendamise kaudu.
2. **Meetmete tasand.** Meetmeid kirjeldatakse kui omaette tegevussuundi, millega püüeldakse oodatava mõju suunas oma tegevusvaldkonnas ja ühiskonnas laiemalt. Meetmete juurde kuuluvad indikaatorid, millega mõõdetakse saavutusi liikumisel eesmärkide suunas ning mis võimaldavad hinnata perioodiliselt arengukavas seatud eesmärkide ja nende saavutamiseks ettevõetud tegevuste asjakohasust. Indikaatorite täitmise jälgimine aitab arengukavasse sisse viia uuendusi ja muudatusi.
3. **Tegevuste tasand** (konkreetsed tegevused meetmete raames, konkreetsed projektid). Tasandi moodustab tegevuskava, mis kirjeldab vajalikke ressursse, nimetab kaasatavad asutused ja organisatsioonid ning seab tähtajad tegevuste läbiviimiseks. Tegevuskava on aluseks sihtasutuse iga-aastaste tegevusplaanide koostamiseks ning selle läbivaatamine ja uuendamine toimub sihtasutuses iga-aastaselt.

Strateegiline raamistik.

Arengukava eesmärgid, meetmed ja tegevused on sõnastatud arvesse võttes strateegilisi dokumente, eelkõige:

Eesti spordipoliitika põhialused aastani 2030

Strateegia „Eesti 2035“

Vabariigi Valitsuse tegevusprogramm 2019 -2023

Spordiprogramm 2021 – 2024

Riigieelarve strateegia 2021 – 2024

Haridusvaldkonna arengukava 2021- 2035

Noortevaldkonna arengukava 2021-2035

Lõimuv Eesti 2021-2030

Arengukavast oodatav kasu:

1. Loob teadmise, millised on sihtasutuse strateegilised eesmärgid ja kui palju suudab sihtasutus nende eesmärkide täitmiseks ära teha.
2. Aitab kaasa ressursside sihipärasele ja koordineeritud kasutamisele.
3. Loob eeldused sihtasutuse organisatsiooni arendamiseks.
4. On aluseks taotluste koostamisele struktuurifondidele ja teistele fondidele.
5. Tugevdab Spordikoolituse ja –Teabe Sihtasutust ideede ja kompetentsi keskusena spordivaldkonnas.

4. Spordikoolituse hetkeseis ja võimalused

Mõistet „spordikoolitus” on kasutatud kahe erieesmärgilise tegevuse kirjeldamiseks:

1. Spordiklubides ja spordikoolides korraldatavate treeningute ning õppetöö käigus harrastajatele, eelkõige lastele ja noortele õpetatavad üldteoreetilised ja sportlike erialadega seotud teadmised sportimisest, spordikultuurist, kehaliste võimete arendamisest, spordialade tehnikast ja taktikast, võistlusmäärustest ja ajaloost. Seda olulist osa spordikoolitusest viivad läbi rohkem kui 3600 treenerit enam kui 2500 spordiklubis ja 540 spordikoolis. Statistiliste kokkuvõtete alusel oli kirjeldatud tegevusse 2020. aastal spordiklubides ja spordikoolides kaasatud 190 941 harrastajat, sh 107 808 last ja noort vanuses kuni 19 aastat.

Ülalkirjeldatud vormis spordikoolitust rahastatakse omafinantseerimise, kohalike omavalitsuste, Kultuuriministeeriumi, Eesti Olümpiakomitee ja spordialaliitude poolt ning üldreeglina juhitakse seda protsessi spordialaliitudest, mis vastab Eestis alates 1989. aastast juurutatud alakeskse spordikorralduse mudeli põhimõtetele. Sihtasutus saab siin olla kaasaitavaks tugistruktuuriks treenerikutse, treeneritoetuste, organisatsiooni-koolitustega.

2. Spordikoolitus kui sihipärane tegevus eesmärgiga arendada huviliste ja selle eriala oma tööks valinud isikute teoreetilisi teadmisi ja praktilisi oskusi: treenerid, kohtunikud, spordijuhid, sporditöötajad, spordiarstid ja -massöörid, spordiajakirjanikud, spordirajatiste juhid ja töötajad jpt.

Selle ulatusliku ala võib jagada kolmeks:

- seminarid, loengud, koolituspäevad jms. eesmärgiga parandada organisatsiooni korralduslikku tegevust ja tagada spordiorganisatsioonide põhieesmärkide täitmine.
- kinnitatud õppekavadel ja nende alusel koostatud õppematerjalidel põhinev koolitus eesmärgiga omandada kavakindlalt teadmisi ja oskusi mingis spordivaldkonnas, taotlema kutsekvalifikatsiooni (kui see on kehtestatud) või muid määratletud pädevusi.
- koolitus kõrgkoolides akrediteeritud õppekavade alusel.

Sihtasutus saab oma tegevust arendada ülalkirjeldatud kolmest spordikoolituse vormist kahes esimeses, st. spordiorganisatsioonide ja huviliste vajadusest tulenevate seminaride ja loengute korraldajana ning õppekavadel põhineval taseme- ja täienduskoolituse koordineerija või läbiviijana.

Spordivaldkonna erinevaid alalõike analüüsidest saab sihtasutus keskenduda eelkõige treenerite koolitusele, koostöös Eesti Olümpiakomitee, spordialaliitude, spordiühenduste ja maakondade/linnade spordiliitudega ka spordijuhtide ja sporditöötajate koolitusele.

Hinnang olukorrale.

Treenerid

Pärast 2002. aastal toimunud V Eesti Spordi Kongressi alustas EOK koos spordialaliitude, Kutsekoja, treenerite ühenduse ja TÜ ning TLÜ-ga treenerite kutsekvalifikatsiooni alusdokumentide ettevalmistamist. Treenerite kutsekvalifikatsioonisüsteem rakendus 2004. aastal. 2013. aastal viidi treenerite kutsekvalifikatsioon täielikku vastavusse Eesti Kutsekvalifikatsiooni Raamistikuga (EKR). Eesti Olümpiakomitee on kuni 2025 aastani kinnitatud spordivaldkonna kutsete andjaks ja

sihtasutus täitab EOK-ga sõlmitud kokkuleppe alusel treenerikutse edendamise, kutseandmise koordineerimise ülesannet.

Esimesed treenerikutsed anti välja 17. juunil 2004. a, 2020. a lõpuks on kutseandmist korraldatud ligi 15 000 korda, kutsega treenerite arv 04.12.2020 on 3 593.

Kutseandmisega tegelevad vahetult EOK spordialalade treenerite kutsekomisjonid. Kutsekomisjonide arv 2020. aasta lõpul on 70.

Eesti spordiregistri andmete kohaselt on 2020. aasta lõpul Eestis spordialaliidud, spordiklubid ja spordikoolid rakendanud treenereid ja treenerikutseta juhendajaid:

kokku	3 309	töökohal, sh:
põhikohaga	1 422	
osalise koormusega	2 226	
tasustamata kohal	2 661	

Lisaks klubidele ja spordikoolidele tegutsevad treenerid spordirajatistes, äriühingutes, koolides ja ka kohalike omavalitsuste palgatutena.

Alates 2015. aastast realiseerib sihtasutus Kultuuriministeeriumi juhivat treenerite tööjõukulude meedet, mille kohaselt toetatakse alates kutsetasemest EKR 5 – treener spordiklubides, spordikoolides ja spordialaliitudes laste ja noorte treeningrühmi juhendavate treenerite töö tasustamist. Nimetatud toetus on oluliselt parandanud treenerite tööhõivet ja kutse omandamise motivatsiooni.

Sihtasutus saab jätkuvalt koostöös Kultuuriministeeriumi ja EOK-ga olla keskne asutus treenerite andmekogu ja registrite pidamiseks, õppematerjalide ettevalmistamisel tellijaks ning koordineerijaks, tasemekoolituse koordineerijaks ja korraldajaks, kutseeksamite läbiviijaks, treenerite koolitusega seonduvate Euroopa struktuurifondide rahastamisprojektide vedajaks, treenerite kutse kvalifikatsioonisüsteemi arendajaks ning treenerite tööjõukulude toetuse meetme ellu viijaks.

Treenerite koolituses on rõhuasetus kutse kvalifikatsioonisüsteemist lähtuval ja õppekavadel ning õppematerjalidel baseeruval tasemekoolitusel. Vajadusest või oludest sõltuvalt on vajalik ka üksikseminaride või loengute korraldamine (uudendused dopingueeskirjades, õnnetusjuhtumid, esmaabi, meditsiiniline kontroll vms. või hinnatud spetsialisti olemasolu, suur ühishuvi mingi teema suhtes vms.)

5. Spordialaste andmete kogumine ja töötlemine – Eesti Spordiregister

Eesti spordiregister on riigi infosüsteemi kuuluv spordi andmekogu, mis on asutatud Vabariigi Valitsuse otsusega 26. mail 2011. a. ja hiljem täiendatud põhimääruse kohaselt on Eesti spordiregistri eesmärk sporditegevuse korraldamise ja juhtimise ning sporditegevuses osalemise tõhustamiseks arvestuse pidamine Eesti spordiorganisatsioonide, spordikoolide, spordiehististe, treenerite ja rahvusvahelise esindatuse üle, samuti sportlasstipendiumite ja -toetuste üle.

Alates 1. juunist 2011 riigi andmekoguna tegutseva registri vastutav töötleja on Kultuuriministeerium ja volitatud töötleja Spordikoolituse ja –Teabe Sihtasutus.

Riigi infosüsteemiga liidestatud spordiregister kasutab teiste andmekogude (EHIS, äriregister rahvastikuregister, kutseregister, ehisregister, kinnistusraamat jt) põhiaandmeid. Spordiregistri andmeid kasutavad omakorda Statistikaamet, Kaitseressursside amet, Kutseregister, häirekeskuse infosüsteem, Tallinna, Tartu ja Kohtla-Järve linnavalitsuste spordi pearaha infosüsteemid, Kultuuriministeeriumi treenerite tööjõukulude toetuste infosüsteem, Kultuuriministeeriumi sporditoetuste infosüsteem jt.

Spordiregistri andmeid võetakse järjest enam aluseks erinevate toetuste määramisel. Spordiorganisatsioonide ja spordikoolide alamandmekogude andmekoosseis harrastajate andmete osas, kus esitatakse lihtsalt harrastajate arvud, ei ole enam piisav. Harrastajate olemasolu ja kattuvuste kontrolliks ning seostamiseks sporditegevust läbi viivate organisatsioonide, asutuste, kohalike omavalitsuse ja treenerite- juhendajatega on vaja täpsemat, st isikupõhist lähenemist.

6. Informatsioon ja uuringud spordis

Senised peamised spordi arengut analüüsida võimaldavad informatsioonid on järgmised:

- Riiklik statistiline aruanne "Spordiklubi" (spordiklubide liikmed, harrastajad, sh. noored, sh. naissoost spordialade lõikes, juhid ja mänedžerid, treenerid, teised töötajad, nende rakendatuse määr, klubide tulud ja kulud erinevate tuluallikate ja kululiikide lõikes), mille kindlustab Eesti Spordiregister;
- Spordikoolituse ja -Teabe sihtasutuse poolt algatatud Eesti Spordiregister, mis koondab spordiorganisatsioonide ja spordikoolide tegevusandmed, sh. ka üksikandmed;
- Kultuuriministeeriumi, EOK ja sihtasutuse korraldatud küsitlused spordi rahastamise kohta kohalike omavalitsuste poolt (spordile suunatud toetused ja investeeringud spordirajatistesse);
- Sihtasutuse, EOK ja Kultuuriministeeriumi koondatav info spordi rahastamise kohta (avaliku sektori üleriigilistest allikatest spordi suunatud rahad);
- Kultuuriministeeriumi ja sihtasutuse kogutavad andmed spordirajatiste kohta Eestis (spordirajatiste register)
- Haridus- ja Teadusministeeriumi käsutuses olevad andmed kehalise kasvatusõpetajate kohta (osa EHS-st);
- Sihtasutuse ja Kutsekoja koondatud Eesti treenerite andmekogu ja kutseregister (andmed rohkem kui 6400 treeneri kohta, kutseregister treenerikutset omavatest isikutest);
- Sihtasutuse poolt koostatud analüüsid spordiorganisatsioonide kuulumisest tulumaksusoodustustega MTÜ/SA nimekirja, MAA ettenähtud korras esitamisest, spordiregistrisse kandmisest ja andmete uuendamisest;
- Eesti sportlaste saavutused rahvusvahelistel võistlustel;
- EOK, spordialaliitude, üleriigiliste spordiühenduste ja maakondade/linnade spordiliitude info oma liikmeskonna kohta;
- kohalike omavalitsuste informatsioon spordiharrastusest, spordibaasidest ja toetustest oma territooriumil.

Spordi arengu analüüsimiseks on piisavalt informatsiooni, samas on kasutamata võimalusi seda koordineeritult hallata, järjepidevalt analüüsida ja spordi arengu tagamiseks rakendada.

2002-2020. a. Eestis läbi viidud rakenduslikud spordiuringud võib jagada kolme gruppi: füüsiliste ressursside, inimressursside ja organisatsiooniliste ressursside uuringud. Neile tuleb lisada olulist informatsiooni ja hoiakuid kajastavad kultuuri- ja sporditarbimise uuringud. Uuringute tulemused ja nendes kajastuvad suundumused ei ole leidnud piisavat rakendamist.

Link teostatud uuringute vaatamiseks: <http://www.spordiinfo.ee/Eesti-spordiuringud>

7. SWOT analüüsid

Kitsamas plaanis seotult sihtasutusega

Sisemised tugevused

1. Sihtasutuse võimekus spordiregistri volitatud töötajana.
2. Tugev töökultuur ja asjaajamistase.
3. Kompetents andmebaaside, keskkondade ja IT-lahenduste loomisel ja arendamisel.
4. Väljakujunenud ja pidevalt arenev tegevuste ja teenuste pakett, kogemused spordivaldkonnas, konsulteerimis- ja koolitusvõimekus, EOK ja sporditaustaga meeskond.
5. Tihe seos EOK, Kultuuriministeeriumi ning Haridus- ja Teadusministeeriumiga, sihtasutuse pädev nõukogu.

Sisemised nõrkused

1. Sihtasutuse kui organisatsiooni rahastamise arengu puudumine.
2. Spordiorganisatsioonide vähene kaasatud koolitus- ja muudesse ühistegevustesse.
3. Vahendite nappus, et mõjutada vastuvõetud spordistrateegia elluviimist.

Välised võimalused

1. Sihtasutuse kujundamine ühtse strateegiaga kompetentsikeskuseks, mis oleks võimeline kogu valdkonda korrastama.
2. Halduslepingute alusel realiseeritavad meetmed – spordiregister ja treeneritoetus, mis loovad eelduse sihtasutuse vahendite finantsiliseks võimenduseks.
3. Suurenev vajadus pädevate treenerite osas ja kasvav huvi treenerikutse omandamiseks.
4. Üldine ühiskonna jõukuse kasv, mis võimaldab ühelt poolt spordialade kandepinna kasvu ja huvi suurenemist nende vastu, teiselt poolt loob täiendava finantseerimise võimalusi. Suureneb nõudlus spordialase teabe ja spordikoolituse vastu.

Välised ohud

1. Sihtasutuse valdkonda ei mahutata EL toetuste raamistikku.
2. Sihtasutuse rahastamise vähendamine või meetmete rahastamise kasvu peatumine.
3. Spordiorganisatsiooni „väsimine“, uuendusmeelsuse asendamine hoidmise mentaliteediga..

Laiemas plaanis seotult liikumisharrastuse ja spordiga üldisemalt

Hinnang olukorrale: edusammud ja kitsaskohad

Spordiorganisatsioonide esindajatele suunatud ajurünnakute, ankeetküsitluste ja spordi arengustrateegia koostamise käigus koondatud seisukohtade põhjal saab Eesti spordiliikumise tugevusteks ja positiivseteks arenguteks pidada järgmist:

traditsioonid, saavutused, eeskujud:

sportimise traditsiooni ja traditsiooniliste spordiürituste jätkuvus
sportlaste edukas esinemine rahvusvahelistel võistlustel
eeskujud noortele sporditippude näol tänapäevast ja spordiajaloost

huvi liikumisharrastuse ja spordiga tegelemiseks:

inimeste teadlikkuse kasv tervislike eluviiside ja sportimise kasulikkusest
sportimise ja rahvaspordiürituste populaarsuse kasv
liikumisviiside ja harrastatavate spordialade rohkus, st suurem valikuvõimalus

spordiorganisatsioon ja –korraldus:

30 aastaga kujunenud spordiliitude ja nende katusorganisatsiooni struktuur ning toimimine
alakeskne spordikorraldus
võimalusi pakkuv kohalik, üleriigiline ja rahvusvaheline võistluskalender
spordiorganisatsioonide tahe ja oskus korraldada rahvusvahelisi võistlusi
sporti ja liikumisharrastust reguleerivad seadused ning õigusaktid
rollijaotus avaliku sektori (keskvõim/kohalik võim) ja spordiorganisatsioonide vahel
spordistatistika ja spordialased andmekogud
Audentese spordigümnaasiumi toimimine

treenerid, eestvedajad, juhid:

kogemustega, koolitatud ja pühendunud treenerite olemasolu
treenerite kutsekvalifikatsioonisüsteem ja taseme- ning täiendkoolituse rakendamine
noorte treenerite pealekasv, nooruslik treenerite keskmine vanus
treenerite ja spordijuhtide akadeemilise koolitamise võimalused kahes ülikoolis
aktivistide ja eestvedajate rohkus

spordialane taristu:

spordirajatiste juurdekasv, lai geograafiline kaetus
rajatud kergliiklusteed, tervise- ja matkarajad ning välisportimispaigad
tippvõistluste korraldamiseks sobilike rajatiste ehitamine

spordi- ja liikumisharrastuse rahastamine:

toimivad spordi finantseerimise põhimõtted, toetusallikate paljusus
„Team“ Estonia ja olümpiaettevalmistuse sihipärane rahastamine
kohalike omavalitsuste toetus laste- ja noortespordiga tegelevatele organisatsioonidele
erasektori ja leibkondade rahalise panuse suurenemine

spordimeedia:

meediakanalite ja –väljaannete paljusus, spordi mahukas kajastamine
harrastusspordi ja liikumisharrastuse kajastamine meedias, positiivse kuvandi loomine

ning nende tugevuste ja positiivsete muutuste põhjusteks saab lugeda

inimeste tahte, hoiakute ja arusaamiste muutusi
ajaloolist tausta, muutusi ühiskonnas ja majanduslikku arengut
spordi ja liikumisharrastuse võimaluste, uute vormide juurdekasvu
sporditeenuste ja spordikaupade turu arengut
spordiorganisatsioonide tegevust, eeskujuriikide mõju ja koostööd avaliku sektoriga

Nõrkusteks ja arengut takistavateks asjaoludeks peetakse järgmist:

ressursside nappus, ebaühtlane elatustase:

vastuolud spordiorganisatsioonide eesmärkide ja eelarveliste võimaluste vahel
mitmeaastase kindlustunde puudumine spordi rahastamisel
spordi rahastamise projektipõhisus ja allikate killustatus
sporditeenuse maksujõulise tarbijaskonna vähesus väljapool Tallinna ja Tartu tõmbekeskusi

õiguskeskkond ja maksupoliitika:

takistused riigiosalusega firmadel liikumise ja spordi toetamiseks
spordiorganisatsioonide toetamise kohustuse kaotamine KOV-idele
spordiklubide ja spordikoolide erisused õppemaksu/osalustasu tulumaksutagastusel
leebed regulatsioonid taustajõududele dopingurikkumiste puhul
treenerite kutsenõude ebapiisav regulatsioon

ebaühtlane administratiivne suutlikkus

vastuolu rollijaotusest tulenevate ülesannete ja tegevussuutlikkuse vahel
spordiklubide väiksusest tulenev vähene võimekus teenuste osutamiseks
vastuolu organisatsiooni juhtorganite juriidilise vormi ja sisulise tegutsemise/vastutuse vahel
hea juhtimistava põhimõtete ebapiisav juurutamine
spordijuhtide ja –töötajate ühtsete pädevusnõuete ja süsteemse koolituse puudumine

sporditegevuse organiseerimine

kuigi noori spordib arvuliselt enam kui 30 aastat tagasi, on koormused ja mahud madalamad
treenerite akadeemilise ettevalmistuse vähene maht
kõrgema tasemega treeneritele suunatud koolitusvõimaluste nappus
projektipõhise rahastamise negatiivne mõju regulaarse protsessi läbiviimisele
sporditeaduse ja erialaspetsialistide vähene kaasamine, nõrgalt välja arendatud tugisüsteemid
spordimeditsiinialaste teenuste, eelkõige nootsportlaste tervisekontrolli ebapiisav kättesaadavus

kehaline kasvatus õppeasutustes

annab vähe teadmisi, oskusi ja tahtmist elukestvaks spordiharrastuseks
kasvav vaimne koormus, vähene teiste õppeainetega integreeritud õppe kasutamine
liikumisvahetundide, spordipäevade jt. tunni ja klassivälise liikumisürituste vähene korraldamine
vähene soov kaasata spordispetsialiste ja treenereid

sporditaristu ja selle kättesaadavus

ebapiisavad tingimused erivajadustega harrastajatele
siserajatiste madal läbilaskevõime ja välispordiplatside vähesus linnalises keskkonnas
ebaökonomsete spordiehituste ülalpidamiskulud

spordi maine ja -organisatsioonide usaldatavus

dopingujuhtumitest ja –kahtlustustest tekitatud negatiivne kuvand saavutusspordile
eksimised ja vead juhtimises, õigusaktide ja normide eiramised, vähene avatus ja arusaadavus
hea juhtimistava reeglite vähene rakendamine
skandaalide, intriigide ja kõmu otsimine ning võimendamine meedia poolt

ning nende nõrkuste ja takistavate asjaolude põhjusteks saab lugeda
taasiseseisvumisjärgse Eesti ühiskonna kiiret arengut, väärtushinnangute aeglast väljakujunemist,
riigi ja kohalike omavalitsuste nappe eelarvelisi võimalusi ja spordi vähest prioriteetsust;
poliitiliste otsustajate vähest huvi toetada sporti ja liikumist elukvaliteeti tagava tegevusena;
spordivaldkonna vähest koostööd teiste valdkondade, eelkõige hariduse ja tervishoiuga;
spordiorganisatsioonide ebapiisavat ja ebaühtlast suutlikkust ning tegutsemist.

8. Missioon, visioon, põhiväärtused

Missioon, visioon, põhiväärtused ja põhivaldkonnad annavad aluse sihtasutuse strateegiliste eesmärkide määramiseks.

Missioon

Spordikoolituse ja –Teabe Sihtasutuse missiooniks on spordi ja spordiorganisatsioonide arengu nõustamine ja toetamine valdkonna professionaalsema tegutsemise nimel.

Visioon

Spordikoolituse - ja Teabe Sihtasutuse visioon on olla keskne, pidevalt arenev ja jätkusuutlik kompetentsikeskus, kuhu on koondunud spordivaldkonnaga seotud teabe- ja andmekogud

Põhiväärtused:

1. **Professionaalsus** – töötajad on motiveeritud ja avatud, spordi valdkonda hästi tundvad spetsialistid, kannavad sportlikku visadust nii eesmärkide poole püüdlisel kui eeskujuna.
2. **Usaldusvärsus** – teeme, mida oleme lubanud ja kasutame eesmärgipäraselt teavet, mis on meie kasutusse usaldatud.
3. **Uuendusmeelsus ja avatus uutele ideedele** – oleme valmis pidevalt uuenema ja aitama kaasa positiivsetele muudatustele tegevusvaldkondades.
4. **Koostöö** - erinevate spordivaldkondade inimeste, asutuste vahel nii Eestis kui rahvusvaheliselt.
5. **Vastutus** – teadvustame oma tegemiste olulisust ühiskonna ees.

9. Üldeesmärk

Spordikoolituse ja –Teabe sihtasutuse (**edaspidi SA**) tegutseb kompetentsikeskusena, kuhu on koondunud spordivaldkondadega seotud oskusteave ja info ning spordi andmekogud.

SA põhieesmärk on võimaluste loomine spordi toetamiseks ja arendamiseks ning sporditegevust toetavate tugiteenuste arendamine.

- Sihtasutus korraldab kutsekvalifikatsiooni (EKR) rakendamist treenerikutsetele, arendab ja koordineerib treeneri kutsesüsteemi, korraldab treenerite ja sporditöötajate koolitusi ning koostab õppematerjale, koolituskursusi.
- Alates 2015. aastast teostab SA Kultuuriministeriumiga sõlmitud halduslepingu alusel treenerite tööjõukulude toetusprogrammi elluviimist ja rakendamist. Määrab, jaotab, kontrollib ja vajadusel nõuab tagasi treenerite tööjõukulude toetusi.
- Sihtasutus teostab spordiorganisatsiooni juhtimiseks ja toimimiseks tõenduspõhise ja laiapõhjalise Eesti spordi andmekogu (Eesti Spordiregister) vajalike andmete kogumist, töötlemist ja analüüsi, uute IT lahenduste loomist ja arendamist, Riigi infosüsteemidega liidestamist.
- Sihtasutus osaleb aktiivselt strateegiate ja spordipoliitiliste dokumentide ettevalmistamises ja väljatöötamisel. Konsulteerib ning nõustab spordialaliite ja organisatsioone ning KOV-e organisatsioonidel ning spordivaldkonna üldise huvide kaitse teemadel.
- Sihtasutus tegutseb treenerite koolitusega seonduvate Euroopa struktuurifondide rahastamisprojektide vedajana.

Sihtasutuse arengukava tagab juhtimise järjepidevuse, on eelarve ja tegevusplaanide koostamise aluseks ja on üks olulisemaid instrumente täiendavate rahaliste vahendite kaasamiseks.

10. Tegevuseesmärgid, prioriteetsed tegevused, indikaatorid

10.1. Kutsekvalifikatsiooni (EKR) rakendamine treenerikutsele, treeneri kutsesüsteemi arendamine, treenerite kutsekomisjonide (spordialaliitude juures) tegevuste, koolituste, hindamiste koordineerimine ja korraldamine.

Tegevuse eesmärgid:

Elanikkonnale, eelkõige lastele ja noortele asjatundliku ja turvalise sporditreeningu võimaldamine kvalifitseeritud treenerite juhendamisel.

Treenerikutse väärtustamine ühiskonnas ja väärilise töötasu tagamine. Elukestva treeneriõppe juurutamine.

Kujundatud on toimiv treenerikutse süsteem ja kaasatud valdav osa spordialaliite ja spordiühendusi, Tallinna Ülikool ja Tartu Ülikool ning Audentese Spordigümnaasium.

Treenerikutse on täielikult ühitatud Eesti kutsekvalifikatsiooniraamistiku (EKR) ja Euroopa kvalifikatsiooniraamistikuga (EQF).

Tegevused eesmärgi saavutamiseks:

1. Tervikliku spordialase koolitussüsteemi loomine, kus treenerid ja treenerikutse taotlejad osalevad tasemekoolitustel ja regulaarsetel erialastel täiendkoolitustel.
2. Treenerite kutsestandardite, kutse andmise kordade ja juhendite koostamine ja uuendamine.
3. Kõikide tegutsevate, nii kutsega treenerite kui kutseta juhendajate kaardistamine veebikeskkonnas.
4. Treenerikutse taotlemiste, menetlemiste ja andmiste hoidmine ja juhtimine veebikeskkonnas. Treenerite registri funktsionaalsuse kasvatamine, registri kujundamine treeneritele kutse andmise/taastõendamise ainuvõimalikuks platvormiks.
5. Spordialade treenerite kutsekomisjonidele keskse kutseeksamiteenuse osutamine. Testikeskuse internetilahenduse arendamine ja haldus.
6. Treenerikoolituse üldainete tasemekoolituste planeerimine ja korraldamine TLÜ, TÜ ja Audentese spordigümnaasiumi kaudu.
7. Järelevalve korraldamine treenerite kutsekvalifikatsiooni rakendamise üle.
8. Treenerite kutsepädevuse pidev kasv, kutsega treenerite arvu järjepidev tõus, treenerite kestev koolitamine ja enesetäiendamine, treenerikutse mõjutab treenerite konkurentsivõimet tööjõuturul.
9. Kutsekomisjonide töö korraldamine ja kutsekvalifikatsiooni edendamine. Kutseandmise kvaliteedi tagamine.

10.2 Treeneri tööjõukulude toetusprogrammi elluviimine ja rakendamine.

Tegevuse eesmärgid:

Treenerikutse on ühiskonnas väärtustatud, tagatud vääriline töötasu ja kõrgem tööhõive.

Jätakuvalt rakendatakse laste ja noortega tegelevate treenerite tööjõukulude toetusmeedet <https://www.riigiteataja.ee/akt/128112014020?leiaKehtiv> ja läbi selle parandatakse laste ja noorte sportimisvõimalusi kõikjal üle Eesti

Toetusmeetme ressursside ja nõudlikkuse toel kasvatatakse spordiorganisatsioonide tegevussuutlikkust.

Tegevused eesmärgi saavutamisel:

1. Treenerite tööjõukulu taotlemise, määramise, jaotamise ja tagasisnõudmise süsteemi rakendamine ja toiminguteks loodud keskkonna jätkuv arendamine.
2. Toetusmeetme abil ning treeneritele asjakohaseid nõudeid seades laste ja noortega tehtava treeningtöö muutmise kvaliteetsemaks ja ohutumaks.
3. Treenerite tööjõukulude osalise toetuse rakendamine ja selle kaudu treenerite tööjõukuludeks kaasrahastajate panuse suurendamine.
4. Treeneritoetuse õiguslikest alustest ja võimalustest teavitamine, taotluste vastuvõtmine ja menetlemine, roetuste eraldamine, kontroll ja vajadusel tagasinõudmine.
5. Sihtkontrolli jätkamine koostöös Maksu- ja Tolliametiga.
6. Regulaarsete analüüside koostamine treeneritoetuste mõjust.

Indikaatorid (p.10.1 – 10.2)

1. Sihtasutusel on sõlmitud Kultuuriministeeriumiga riigieelarvelise toetuse kasutamise lepingud.
2. Sihtasutusel on sõlmitud Kultuuriministeeriumiga haldusleping riigisest toetusprogrammide Elluviimiseks.
3. Sihtasutusel on sõlmitud Eesti Olümpiakomiteega kokkulepe treenerite kutsekvalifikatsiooni edendamise ja kutseandmisega seotud toimingute teostamiseks, treenerikutsete haldamiseks ja tagatud järelevalve ja esindatus treenerite kutsekomisjonides.
4. Sihtasutuse koordineerimisel antakse / taas-tõendatakse aastas 900- 1200 treenerikutset.
5. Spordiorganisatsioonide kaudu saavad tööjõukulude toetust aastaks 2024 1600 treenerit, tasustatavate treenerite osakaal tööhõives kasvab 60 %-ni.
6. Regulaarselt kaasajastatakse treenerite kutsestandardeid ja kutse andmise korda;

Noortega tegelevate treenerite tööjõukulu toetuse meede on korrastanud spordimaastikku korralduslikust ja tööõiguslikust aspektist, andnud organisatsioonidele kindlustunde treenerite palkamiseks, parandanud riigi maksulaekumist ning väärtustanud treeneriametit noorte hulgas. Treenerikutse muutub aina väärtuslikumaks ja hoogustab noori seda ametit valima.

Arvestades harrastajate arvu järjepidevat kasvu on Eestil aastaks 2030 vaja vähemalt 1200 uut treenerit, ehk kutsega treenerite arv peab tõusma vähemalt 33%. Selleks on vaja järjepidevalt tegeleda eeltoodud eesmärkide saavutamiseks.

10.3. Eesti spordi andmekogu (Eesti Spordiregister) andmete kogumine, töötlemine, haldamine, arendamine.

Tegevuse eesmärk:

On loodud tõenduspõhine ja laiapõhjaline spordi andmekogu Eesti spordi -ja liikumisharrastuse analüüsimiseks ja arendamiseks, tõenduspõhiste juhtimisalaste poliitiliste ning rakendusotsuste langetamiseks. Eesti Spordiregister on osa Eesti riigiregistrite süsteemist.

Tegevused eesmärgi saavutamiseks:

1. Kõigile huvilistele süstematiseeritud ja tõenduspõhiste andmete kättesaadavuse tagamine sportlaste, treenerite, spordiehitiste, spordikoolide, spordiorganisatsioonide, spordiharrastajate kohta, samuti alates 01.märtsist 2020 lisandunud sportlasetoetuste ja -stipendiumite ning sporditulemuste kohta.

1.1. Spordiorganisatsioonide alamandmekogu jätkuv arendamine eesmärgiga pidada arvestust spordiorganisatsioonide ehk spordiklubide, maakonna spordiliitude, spordialaliitude, spordiühenduste, rahvusliku olümpiakomitee ja spordiorganisatsioonide liikmeks olevate muude juriidilisest isikust organisatsioonide andmete üle ja võimaldada neid kasutada.

1.2. Spordikoolide alamandmekogu jätkuv arendamine eesmärgiga pidada arvestust spordikoolide ehk huvihariduse omandamise raames spordi harrastamist võimaldavate huvikoolide andmete üle.

1.3. Spordiehitiste alamandmekogu jätkuv arendamine eesmärgiga pidada arvestust spordiobjektide andmete üle.

1.4. Treenerite alamandmekogu jätkuv arendamine eesmärgiga pidada arvestust treenerikutset taotlevate ning spordiklubides, spordialaliitudes, samuti spordikoolides õpetajana tegutsevate treenerite ja sporditegevust juhendavate treenerikutseta isikute kohta.

1.5. Sportlasetoetuste ja -stipendiumide alamandmekogu jätkuv arendamine eesmärgiga pidada arvestust sportlasestipendiumide, sportlastega sõlmitud lepingute ja sportlasetoetuste kohta:

- 1) koguda ja väljastada teavet sportlaste kohta, kellega on sporditegevuse raames sõlmitud leping, kellele on eraldatud sportlasestipendium või kellele makstakse sportlasetoetust;
- 2) teavitada sportlast ning sportlasele sportlasestipendiumi ja -toetuse maksjaid spordiseaduses sätestatud piirmäärade täitumisest ja ületamisest;
- 3) edastada andmeid sportlasele väljamakstud sportlasestipendiumi, sportlasetoetuse ja selle maksmise eelduseks oleva sportlasega sõlmitud lepingu kohta Maksu- ja Tolliametile maksukorralduse seaduse § 10 lõikes 2 toodud ülesannete täitmiseks.

1.6. Sporditulemuste alamandmekogu jätkuv arendamine eesmärgiga koguda ja säilitada Eesti ja rahvusvahelistel tiitlivõitlustel saavutatud sporditulemuste andmeid sporditoetuste eraldamisega seotud otsuste tegemiseks, Eesti spordi arengu toetamiseks ja spordiajaloo jäädvustamiseks.

2. Eesti sportlaste sporditulemuste kogumine, varasemate saavutuste digitaliseerimine ja talletamine. Digitaalse Eesti Spordi Biograafilise Leksikoni (ESBL) ja Eesti Spordi aastaraamatu püsiv uuendamine ja ajakohastamine.

3. ESBL kolleegiumi, toimetajate ja spordiorganisatsioonide koostöö tagamine.

4. Spordiregistri piirkondlike juhtisikute koolitamine ja regulaarne koostöö.

Indikaatorid (p. 10.3.):

1. Sihtasutusel on sõlmitud Kultuuriministeeriumiga haldusleping spordi andmekogude pidamiseks
2. On tagatud süstematiseeritud andmete kättesaadavus Eesti sportlaste, treenerite, spordiehitiste, spordikoolide, spordiorganisatsioonide, spordiharrastajate, sportlastoetuste ja – stipendiumite ning sporditulemuste kohta.
3. Info sihtasutuse pakutavate teenuste kohta on kättesaadav laiale kasutajaringile.
4. Eesti Spordi Biograafilise Leksikoni veebiväljaanne sisaldab ca 6500 spordiisiku andmeid, iga-aastaselt antakse välja eesti Spordi aastaraamat.

10.4 Tegutsemine kompetentsikeskusena, kuhu on koondunud spordivaldkondadega seotud oskusteave ja info ning spordi andmekogud.

Tegevuse eesmärk:

On tagatud tõendus põhised andmed poliitikaloomeks ja igapäevajuhtimiseks.

Spordiorganisatsioonid on tegevussuutlikud, järgivad kehtestatud kokkuleppeid ja reegleid.

Inimesed on teadlikumad liikumise ja sportimise mõjust tervisele.

Laste ja noorte sihipärane sporditegevus on toetatud tõendus põhiste andmete alusel riigi keskvallitsuse ja kohaliku omavalitsuse poolt.

Tegevused eesmärgi saavutamiseks:

1. Pätevuse koondamine ja asjatundmuse kasvatamine sihtasutuses spordi arengukavade, strateegiate ja spordipoliitika alusdokumentide väljatöötamiseks ja edasiarendamiseks ning rakendamiseks.
2. Nõustamis- ja konsultatsioonipakettide väljatöötamine spordiorganisatsioonide juhtimise tugevdamiseks, juhtide pädevuse ja asjatundlikkuse tõstmiseks.
3. Koostöös Kultuuriministeeriumiga ja EOK-ga „Spordipoliitika põhialuste aastani 2030“ rakendustegevuste elluviimine. Iga-aastase strateegiadokumendi aruande koostamisel osalemine, strateegia elluviimiseks tarvilike analüüside, rühmatööde ja koosolekute korraldamine.
4. Veebipõhiste keskkondade loomine spordikorralduslike ülesannete lahendamiseks avaliku sektori institutsioonides ja spordiorganisatsioonides.
5. Euroopa Liidu spordialaste projektide ja teabeürituste kohta info (seminarid, konverentsid) levitamine ja spordiorganisatsioonide nõustamine EL spordiprojektides osalemisel.. Osaletakse Euroopa Liidu ekspertrühmade, spordiprojektide ja rahvusvaheliste organisatsioonide töös (Euroopa Komisjon, ENGSO; ICCE...jne)
7. Spordi -ja liikumisharrastuse alaste uuringute korraldamine.
8. Spordiveebi www.sport.ee haldamine ja arendamine.
www.sport.ee on sporditöötajatele ja spordihuvilistele esmaseks töö ja infokeskkonnaks.
9. Spordialaste trükiste ja raamatute kirjastamine. Sporditulemuste süstematiseerimine, ajakohastamine ja avalikkusele kättesaadavaks tegemine.
Püsivalt on uuendatud ja ajakohastatud digitaalne Eesti Spordi Biograafiline Leksikon, regulaarselt antakse välja Eesti Spordi aastaraamatut.
10. Partnerlussidemete arendamine spordivaldkonnaga seonduvate asutustega.
Sihtasutuse partneritena on olulised: Kultuuriministeerium, Haridus- ja Teadusministeerium, Eesti Olümpiakomitee, Tallinna Ülikool, Tartu Ülikool, SA Kutsekoda, Haridus- ja Noorteamet, Maksu- ja Tolliamet, kohalikud omavalitsused ning nende liidud, spordialaliidud ja spordiklubid, üleriigilised spordiühendused ja maakondade/linnade spordiliidud.
Partnerlussidemed tagavad sihtasutuse osalemise oma valdkonna oluliste otsuste tegemisel ning info oluliste teemade kohta, samuti sihtasutuse rahastamise stabiilsuse.

Indikaatorid (p. 10.4):

1. Liikumise ja sportimisega seotud spetsialistid on kaardistatud ja nende pädevust tõstetakse läbi erinevate koolituste.
2. Kaardistatud ja üldistatud on varasemalt läbiviidud erinevad spordialaseid uuringuid, jätkatakse ajaliselt jätkuvate uuringute korraldamist.
3. Algatatakse keskkonna muutustest ja partnerite huvidest lähtuvate uuringute läbiviimist eesmärgiga anda soovitusi ja ettepanekuid sporditegevuse paremaks korraldamiseks ja efektiivsemaks toetamiseks.
4. Kaardistatud on liikumise ja spordiga seotud tööhõive ja maksukäitumine.
5. Sihtasutus on kujunenud keskseks spordialaseks tugistruktuuriks Eestis, kes aitab ja annab sisendi keskvoimu ja kohaliku võimu asutustele ja spordiorganisatsioonidele spordipoliitika kujundamiseks.
6. Sihtasutus on esindatud kõigil olulisematel Eesti spordialastel foorumitel

11. Arengukava tegevuste võtmeindikaatorid ja mõõdikud

Mõõdiku nimi	Algtase (2020)	Sihttase 1 2021	Sihttase 2 2022	Sihttase 3 2023	Sihttase 4 2024
Toimiv treenerite kutsesüsteem, treenerikutsete arv	Kutsega treenereid 3595	3650	3700	3750	3800
Läbiviidud koolituste seminaride ja koolitatud töötajate/treenerite arv	25 koolitust - seminari-infopäeva. Osalejaid 1250.	30 Osalejaid 1 300	35 Osalejaid 1 400	40 Osalejaid 1 450	45 Osalejaid 1 500
Treenerite tööjõukulude toetusprogrammi elluviimine ja treenerite tööhõive parandamine	Toetatud 407 spordi-organisatsiooni Tööhõive 53%	408 Tööhõive 55 %	410 Tööhõive 56 %	420 Tööhõive 58 %	440 Tööhõive 60 %
Välja makstud tööjõukulude toetussumma treeneritele €	7 200 000	7 700 000	8 000 000	8 500 000	9 000 000
Toetatud treenerite arv	1 305	1 375	1 425	1 500	1 600
Spordiorganisatsioonide arv (Eesti spordiregister)	2 717	2 750	2 750	2 750	2 750
Harrastajate arv spordiklubides ja spordikoolides (ESR)	190 000	192 000	196 000	200 000	204 000
Noorte harrastajate arv (ESR)	107 300	108 000	110 000	113 000	115 000

12. Arengukava muutmise ja uuendamise kord

Käesoleva arengukava kinnitab Spordikoolituse ja –Teabe Sihtasutuse nõukogu. Arengukava saab aluseks sihtasutuse iga-aastaste tegevuskavade koostamisel.

Arengukava täitmise eest vastutab sihtasutuse juhatus ja annab sellest nõukogule aru üks kord aastas. Vajadusel esitab juhatus nõukogule ettepanekud arengukava muutmiseks. Samuti võivad arengukava muuta sihtasutuse asutajad nõukogu kaudu, kui muutuvad asutajate kavatsused antud valdkonnas.

Arengukava uuendamise võivad algatada nii sihtasutuse nõukogu kui juhatus, kui üldised arengud selle tingivad. Sellisel juhul fikseeritakse arengukavas esitatud eesmärkide täitmine indikaatorite hetkeseisu mõõtmisega ning uuendatud arengukavas võetakse arvesse eelnevas arengukavas kinnitatu. Kindlasti uuendatakse arengukava enne selle tähtaja lõppu.

Arengukava täitmisest, muutmisest ja uuendamisest antakse teada sihtasutuse kodulehekülje kaudu, vajadusel pressiteadetega ning otsekontaktide teel sihtasutuse asutajatele.